

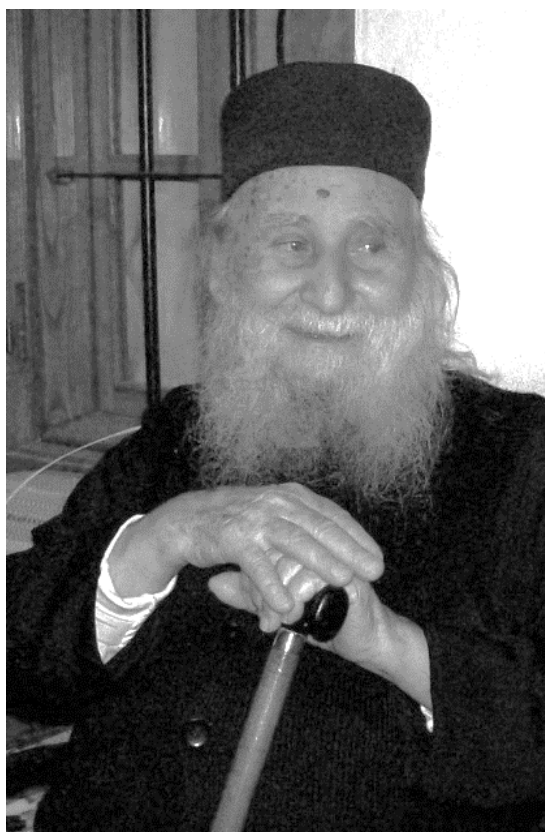

BULETINUL PAROHIEI

SFÂNTUL ILIE

HANUL COLȚEI

◆ Nr.26 / 19 mai 2013 ◆

PR. IOSIF VATOPEDINUL

DESPRE NECESITATEA ASCEZEI

Dezastrul spre care omenirea se îndreaptă inevitabil se datorează, cu siguranță, înțelegerii și întrebuințării greșite a sensurilor vieții. Acesteia îi urmează folosirea greșită a lucrurilor care constituie trăsătură a vieții de zi cu zi a oamenilor. Conform Sfintei Scripturi, «ce va semăna omul, aceea va și secera» (Gal. 6, 7). Este o consecință firească faptul că fiecare faptă a noastră are un anumit efect. Iar fiecare efect poate fi supus, dincolo de alegerea și preferința liberă, stării de robie, despre care pomenește de Dumnezeu înțeleptorul Petru atunci când spune că «ceea ce te biruiește aceea te și stăpânește» (II Petru 2, 19).

Această remarcă a apostolului Petru ne informează în legătură cu taina acestei prăbușiri a omenirii, care suspină din cauza iminenței dezastrului. Cercetând rădăcina «scăderii» (I Cor. 6, 7) și robiei care îi urmează, vom constata că aceasta este o consecință firească a osândirii noastre de după cădere.

Aflăm din Sfânta Scriptură că această consecință bolnavă a devenit pentru noi o traumă permanentă în această viață. «Și a zis Domnul Dumnezeu în inima Sa: am socotit să nu mai blestem pământul pentru faptele omului, pentru că cugetul inimii omului se pleacă la rău din tinerețile lui» (Fac. 8, 21). Așadar după cădere, am dobândit această tendință, această înclinație «spre rău», adică spre irațional.

Acest dezastru îl deplânge Sfântul apostol Pavel, care descrie cu amărăciune dimensiunile osândei: «om nenorocit ce sunt! Cine mă va izbăvi de trupul morții acesteia?» (Rom. 7, 24). Și, într-adevăr, am dobândit trupul morții, dimpreună cu moartea trupească care a urmat căderii.

Așadar, cu cât se înmulțesc durerile consecințelor nefaste pe care le moștenim, cu atât se dezvoltă simțământul necesității biruirii lor. Oricât de pervertită și distrusă ar

părea personalitatea noastră după cădere, totuși nu am pierdut nucleul puterii noastre, care este voința. Atunci când este stăpân pe voința sa, omul are dreptul de a-și impune propria judecată. Iată de ce Sfântul Pavel ne amintește că, deși «toate îmi sunt îngăduite, nu toate îmi sunt de folos» (I Cor. 6, 12). Prin voință liberă, alegem imperativele rațiunii, care nu sunt altele decât datoria destinației noastre. Faptul că «nu toate îmi sunt de folos» ne convinge că ne îndreptăm spre scopul pe care ne grăbim să-l atingem

Însă trupul morții, pe care l-am îmbrăcat după cădere, așa numitul «om vechi» (Rom. 6, 6; Efes. 4, 22; Col. 3, 9), se împotrivesc cu înverșunare, iar omul smerit și slab este purtat cu sălbăticie de colo colo. În capitolul VII al epistolei sale către Romani, Sfântul apostol Pavel descrie mai exact această nefericire: «căci nu fac binele pe care îl voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvârșesc [...]. Găsesc deci în mine, care voiesc să fac bine, legea că răul este legat de mine» (Rom. 7, 19, 21). Această descriere se referă la legea pervertirii, care, dacă nu i ne împotrivism, devine a doua noastră natură.

Însă, dincolo de această lege a pervertirii, care ne dă târcoale cu insistență, mai este și prezența

diavolului, care este dușmanul neînduplecat și neadormit al omului și care «umblă răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită» (I Petru 5, 8). Însă «cine este înțelept va păzi acestea și va pricepe milele Domnului» (Ps. 106, 43). Cel mai puternic antidot împotriva acestui conflict, fraților, pentru ca «ceea ce este muritor să fie înghițit de viață» (II Cor. 5, 4), este asceza.

Aici, în «valea plângerii» (Ps. 83, 7), a exilului nostru definitiv, se simte iminența dezastrului general. De aceea, omul trebuie să se afle într-o continuă trezvie. Asta înseamnă «să-ți păzești inima cu tot dinadinsul». Căci «din inimă ies gânduri rele, ucideri, adultere, desfrânări, furtișaguri, mărturii mincinoase, hule» (Mat. 15, 19). Așadar omul trebuie să fie într-o continuă și neadormită trezvie pentru a trece peste aceste contradicții și a se mântui. În aceste condiții, asceza ne apare ca un mijloc necesar de redresare, ajutându-ne să ne facem datoria cum trebuie. Deci, de vreme ce sensul existenței noastre nu constă în patimi sau în irațional – de care suntem amenințați în mod constant în această viață – , trebuie să luptăm cu înverșunare împotriva lor, pentru a dobândi mântuirea. Acest lucru poate fi izbutit printr-o viață

rațională, prin nevoință liberă, adică prin asceză.

De altfel, asceza este una din cele mai vechi îndeletniciri ale omului: începe imediat după izgonirea din Rai și instalarea în spațiul exilului. Atunci omul a recurs la asceză, din cauza slăbiciunii sale de a se confrunța cu greutățile vieții. Însă a continuat cu insistență să practice asceza, pentru a-și sătura setea religioasă.

Firea umană, întrucât s-a înrobit legii morții și stricăciunii, nu poate nicicum să se elibereze de brutalitatea iraționalului, decât numai prin asceză. Iată ce spune în acest sens Eclesiastul: «dacă mânia stăpânitorului se ridică împotriva ta, nu te clinti din locul tău» (10, 4) și Sfântul apostol Iacov: «Stați împotriva diavolului și el va fugi de la voi» (Iacov 4, 7).

Odată intrați în viață, trebuie nu numai să cunoaștem, ci și să ne străduim să ne împlinim scopul pentru care am fost creați «după chipul și asemănarea» Creatorului. Căci Hristos «a murit pentru toți, ca cei ce viază să nu mai vieze loruși, ci Aceluia care pentru ei a murit și a înviat» (II Cor. 5, 15). Exact în aceasta constă scopul nostru. Drept regulă a firii umane este considerată moralitatea. Informația clară, conform căreia «nu mai trăim

pentru noi înșine», ne convinge că avem de împlinit o misiune superioară. Întrucât aparținem în întregime Domnului Iisus Hristos, Care ne-a înnoit pe toți, suntem datori să dăm dovadă de supunere totală față de voia dumnezeiască. Așadar responsabilitatea apostaziei noastre este certă și distrugătoare.

Însă, dincolo de responsabilitatea neascultării și apostaziei, se pune și problema mântuirii și redresării noastre proprii, care depinde de respectarea și aplicarea poruncilor doctorului și Mântuitorului nostru. Dacă, conform Sfintei Scripturi, «sufletul care păcătuiește va muri» (Iez. 19, 20), atunci toată gura trebuie să tacă, fiindcă toți suntem vinovați în fața lui Dumnezeu. Deci nu se mai pune problema alegerii sau preferinței, ci a datoriei absolute. Omul se află în fața rezultatului final, care este destul de clar și care exprimă în mod liber preferința sa: are de ales între drumul «strâmt și îngust [...] care duce la viață», adică la Împărăția cerurilor și la împlinirea tuturor făgăduințelor, și drumul «larg și lat», care duce definitiv la pieire (cf. Mat. 7, 13-14, Luca 13, 24). Și, în afară de adevărul cuprins în Revelația divină descrisă mai sus, mai există și istoria care descrie realitatea. Și «cel care are urechi de auzit, să audă».

Dacă o singură persoană, un singur om asculta și aplica poruncile Logosului întrupat al lui Dumnezeu, ale Mântuitorului și Izbăvitorului nostru, era de ajuns pentru a ne adevăra adevărul că «credincios este Domnul întru cuvintele Sale» (Ps. 144, 13). Însă de atunci și până astăzi, nu unul, ci milioane de asceți pecetluiesc, în fiecare clipă, acest adevăr unic. O armată nesfârșită de asceți și eroi ai acestui triumf măreț au atins acest scop prin exercițiul ascezei neîntrerupte, îndemnându-ne stăruitor și pe noi să facem același lucru. Iar «cine este înțelept va păzi acestea și va pricepe milele Domnului» (Ps. 106, 43).

PR. IOSIF VATOPEDINUL

DESPRE NECESITATEA ASCEZEI

- CONTINUARE -

Până acum am dezbătut pe scurt necesitatea ascezei, subliniind faptul că este absolut indispensabilă în cadrul vieții și conduitei noastre sociale. Acum a sosit timpul să vedem, scurt și concis, în ce constă asceza creștin-ortodoxă, fiindcă, așa cum a spus Domnul, «un singur lucru trebuie» (Luca 10, 42).

Pentru noi, ortodocșii, creștin este cel care Îl primește pe Hristos ca pe Adevărul și Dreptatea absolută, ca pe singurul Dumnezeu, Creator și Mântuitor. Pentru noi, Creștinismul

reprezintă o plinătate care nu acceptă nici o formă de compromis, amestec sau schimbare. Conform cuvintelor Însuși Mântuitorului nostru, credem că «nimeni nu-l cunoaște pe Fiul, decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-l cunoaște nimeni, decât numai Fiul și cel căruia va voi Fiul să-i descopere» (Matei 11, 27), că «nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine» (Ioan 14, 6) și că «dacă nu credeți că Eu sunt, veți muri în păcatele voastre» (Ioan 8, 24).

Am accentuat importanța ascezei ca fiind unul din cele mai potrivite mijloace pentru cei care luptă și se nevoiesc să-și atingă scopul. Nu putem ascunde însă faptul că nici asceza nu reprezintă scopul în sine, ci tot un mijloc. Factorul libertății, al redresării și al învierii noastre este numai dumnezeiescul Har. Efortul și străduința noastră de a trăi în trezvie vădește tocmai mărturisirea pe care am făcut-o la botez că «ne lepădăm de satana și de toate lucrurile lui și de toată slujirea lui» și că ne unim cu Hristos. Prin alegerea de bună voie, se manifestă libertatea noastră, ca ființe raționale, și se vădește obârșia noastră dumnezeiască (deiformă).

Ajungând prin credință la cunoașterea de Dumnezeu, suntem dăscăliți imediat în ceea ce privește

îndatoririle necesare prin care vom putea fi părtași la dumnezeieștile făgăduințe. Domnul nostru ne convinge de faptul că nu ne e de ajuns și nu ne folosește să știm doar în mod abstract că Dumnezeu există, căci «nu oricine Îmi zice Doamne, Doamne va intra în Împărăția cerurilor» (Mat. 7, 21). Va fi părtaș dumnezeieștilor Mele făgăduințe numai cel care «are poruncile Mele și le păzește» (Ioan 14, 21). Cel ce are poruncile dumnezeiești este cel care s-a îngrijit să învețe sensurile și scopul acestor porunci, ca mai apoi să le «păzească», adică să le aplice. Și din nou accentuează importanța păzirii poruncilor, căci «acela este care Mă iubește» (Ioan 14, 21), iar «cel ce nu Mă iubește nu păzește cuvintele Mele» (Ioan 14, 24).

De altfel, toată Legea e cuprinsă în aceste două porunci: «Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău și din toată puterea ta și pe aproapele tău ca pe tine însuși» (Marcu 12, 30-31). Prin aceste două porunci se dovedește integritatea personalității umane și i se oferă omului dreptul de a deveni moștenitor al lui Dumnezeu și împreună-moștenitor cu Însuși Fiul lui Dumnezeu.

Așa cum am menționat și mai sus, asceza nu reprezintă scopul în sine,

ci un mijloc, însă un mijloc necesar și indispensabil pentru pocăință și pentru întoarcerea la valoarea destinației noastre finale. Revelația divină reprezintă temeiul cunoașterii noastre sănătoase. Cu ajutorul ei ne cunoaștem pe noi înșine, lumea înconjurătoare, precum și relațiile noastre cu ceilalți. Revelația divină, ca rezultat și energie a dumnezeiescului Har, ne descoperă fără greșală firea sănătoasă a lucrurilor, create de Dumnezeu spre a-și îndeplini scopul.

Prin căderea omului, s-a denaturat mersul lucrurilor, adică modul și timpul funcționării acestora. Desigur, acest lucru nu l-a lăsat indiferent pe Atotputernicul Dumnezeu-Cuvântul, «prin care toate s-au făcut». Astfel, s-a născut necesitatea încercării din partea omului aflat în suferință de a echilibra și de a restabili armonia naturii pervertite.

O parte din iubirea Logosului lui Dumnezeu întrupat a fost îndreptată tocmai în acest sens: nu spre a acționa în mod imperativ, nu spre a porunci întoarcerea omului căzut, ci de a arăta, ca un iubitor de oameni, calea de întoarcere și de a sublinia importanța poruncilor dumnezeiești. Nimic nu poate să justifice necuviința omului, de

vreme ce dulcele nostru Iisus «a început a face și a învăța» (Fapte 1, 1).

Iată deci că nu numai logica, ci și Revelația ne recomandă și ne subliniază necesitatea ascezei ca mijloc absolut în vederea atingerii scopului nostru. Dacă «cei ce sunt ai lui Hristos Iisus și-au răstignit trupul împreună cu patimile și cu poftetele» (Gal. 5, 24), devine clar faptul că numai prin asceză vom înainta pe calea lui Hristos. În acest sens, suntem fascinați de Pavel, cel mai mare gigant al ascezei, care ne învață că trupul nostru de lut «poftește împotriva duhului, iar duhul împotriva trupului; căci acestea se împotrivesc unul altuia, ca să nu faceți cele ce ați voi» (Gal. 5, 17). Așadar asceza nu constituie subiect al intenției sau al alegerii, ci un mandat absolut necesar.

Dacă am împrumuta podoabele ascezei monahale, oricât de îndrăzneț ar părea, nu ne vom rata scopul. De altfel, ce altceva este monahismul dacă nu o formă a realității creștine, formă care a fost aplicată cu succes?

Așa cum am menționat și mai sus, scopul și misiunea noastră trebuie să fie păzirea poruncilor lui Hristos. Noi, cei «vânduți sub păcat», după constatarea Sfântului apostol Pavel (Rom. 7, 19), suntem presați să

săvârșim răul pe care nu-l voim. Care alt factor sau aliat ne va izbăvi de «trupul morții acesteia» (Rom. 7, 24)? Scăparea noastră către experiența ascetică a monahismului este absolut necesară și indispensabilă, întrucât lupta pentru libertatea noastră este grea și complexă: și împotriva patimilor, și împotriva obiceiurilor și deprinderilor celor rele, dar și «împotriva începătoriilor, împotriva stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac» (Efes. 6, 12) și a puterilor lor. Tehnica luptei în acest război duhovnicesc poate fi aflată într-adevăr în tainele vieții monahale și nu cred că exagerăm atunci când o recomandăm ca exemplu pentru viața fiecăruia dintre noi.

„Despre necesitatea ascezei” – Pr. Iosif
Vatopedinul, sursa: www.pemptousia.ro

PROGRAMUL LITURGIC

- **Luni: 20 mai**
18:00 – Vecernie

- **Marti: 21 mai**
08:30 – Utrenia și Sfânta Liturghie:
Sfinții Împărați Constantin și Elena

- **Sâmbătă: 25 mai**
18:00 – Vecernie

- **Duminică: 26 mai**
08:30 – Utrenia și Sfânta Liturghie:
Duminica Slăbănogului
Sf. Apostol Carp, unul din cei 70 de apostoli

Str. Doamnei, Nr. 18, Sector 3, București

www.sfantul-ilie.ro